

**Remiss avseende ”Promemoria om sänkt mervärdesskatt på elektroniska publikationer”
(Fi2018/03813/S2)**

Göteborgs universitet (”universitetet”) har beretts möjlighet att yttra sig över ovan rubricerade promemoria från Finansdepartementet. Det har uppdragits åt Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG) att tillsammans med Nordiskt informationscenter för medie- och kommunikationsforskning (Nordicom) utforma universitetets yttrande. Mot denna bakgrund önskar Göteborgs universitet framföra följande synpunkter.

Göteborgs universitet delar den beskrivning som ges i promemorian av de betydande ekonomiska utmaningar som de svenska tidnings-, tidskrifts- och bokbranscherna möter som ett resultat av medielandskapets digitalisering. Förutsättningarna för företagen som är verksamma inom dessa branscher att överleva på längre sikt förefaller härvidlag intimt förknippade med deras möjligheter att få tillräcklig avsättning för det innehåll de producerar och distribuerar i digital form. Göteborgs universitet delar också promemorians konstaterande att de svenska tidnings-, tidskrifts- och bokbranscherna är centrala näringar ur ett såväl ett demokratiskt som ett kulturpolitiskt perspektiv. Förändringar till det negativa inom dessa branscher på strukturnivån riskerar därmed att få direkta negativa samhälleliga implikationer.

Svårigheterna att från politiskt håll konstruera ett effektivt och förutsägbart *direkt* stöd inom ramen för den svenska mediepolitiken har blivit allt tydligare under senare år. Det senaste decenniets omfattande statliga utredningar (SOU 2013:66, 2016:80) som haft som uppgift att hitta en ersättning till den sedan länge daterade svenska presstödspolitiken har än så länge inte resulterat i några avgörande förändringar. Ett indirekt statligt stöd av det slag som en sänkt mervärdesskatt innebär, framstår mot den bakgrunden som ett enkelt, transparent och förutsägbart sätt att på statlig väg stödja aktörerna inom nämnda branscher.

Göteborgs universitet ställer sig därför bakom det förslag att sänka mervärdesskatten på digitala elektroniska publikationer som presenteras i promemorian.

Enligt Göteborgs universitet ska en sänkt mervärdesskatt på elektroniska publikationer primärt ses som just ett stöd till de på de svenska tidnings-, tidskrifts- och bokmarknaderna verksamma aktörerna, snarare än ett stöd till konsumenterna av digitala publikationer. Erfarenheterna från den sänkning av mervärdesskatten på digitala dagstidningar i Norge som genomfördes under 2016 (från 25 till 0 procent) gör gällande att skattesänkningen endast undantagsvis slog igenom i slutpriset till konsument. De norska tidningsföretagen valde i allt väsentligt att själva behålla den

mellanskillnad som skattesänkningen medförde. Mycket tyder på att svenska tidningsföretag kommer att agera på motsvarande sätt vid en svensk skattesänkning.

Mot den bakgrunden ställer sig Göteborgs universitet frågande till det centrala antagande på vilket promemorian vilar, nämligen att den föreslagna skattesänkningen kan väntas slå igenom till fullo på priserna (se avsnitt 6.5). Av detta följer att de slutsatser som dras rörande förändringar i efterfrågan på digitala publikationer som ett direkt resultat av skattesänkningen enligt universitetet behöver betraktas med visst tvivel, åtminstone vad dagstidningsbranschen beträffar.

Därmed inte sagt att en sänkning av mervärdesskatten på digitala publikationer inte också kan anses komma konsumenterna till del. De förbättrade ekonomiska förutsättningar för berörda medieföretag som följer av den föreslagna sänkningen kan antas leda till bättre möjligheter och incitament att erbjuda ett attraktivt innehåll till de digitala publikationer som bjuds ut på marknaden. Om vi återvänder till det norska exemplet så svarar Norge idag för den högsta andelen betalande digitala tidningsprenumeranter i världen. Det finns goda skäl att anta att momssänkningen på digitala tidningsprenumerationer har bidragit till den situationen.

Göteborgs universitet vill avslutningsvis – om än i nära anslutning till ovanstående – påpeka att de bedömningar som görs av effekterna på de offentliga finanserna av den föreslagna skattesänkningen (se avsnitt 6.4) måste ses som högst osäkra. Även här lutar sig nämligen beräkningarna mot antagandet att sänkningen kommer att slå igenom till fullo i priserna till konsument. Till detta kommer att den svenska marknaden för åtminstone digitala dagstidningar och tidskrifter bör betraktas som relativt ny när det kommer till genomslaget för specifika betalmodeller. Flera av landets största tidningsföretag har endast nyligen infört betallösningar på nätet i bred skala (s.k. betalväggar). Det är därför för tidigt att på ett säkert sätt bedöma det långsiktiga intresset hos publiken för den här typen av digitala produkter. Detsamma får anses gälla för bedömningar av priselasticiteten inom dessa marknadssegment. Med det sagt så bedömer Göteborgs universitet att den föreslagna skattesänkningen på ett konkret sätt förbättrar förutsättningarna för de svenska dagspress-, tidskrifts- och bokbranscherna att erbjuda digitala produkter som konsumenterna också är beredda att betala för.

Jonas Ohlsson, föreståndare Nordicom

JMG och Nordicom

Göteborgs universitet